

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Viite: LVM/1353/03/2011, 04.04.2013

Lausunto tietoyhteiskuntakaarta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

Viestinnän Keskusliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta tietoyhteiskuntakaareksi. Lausuntonaan liitto toteaa seuraavaa:

Pääviestit

1. Viestinnän Keskusliitto kannattaa tietoyhteiskuntakaaren säätämistä. Uusi laki on laajuudeltaan mittava, mutta nähdäksemme selkeyttää sähköisen viestinnän sääntelyä kokoamalla keskeiset säännökset yhteen paikkaan ja yhdenmukaistamalla käsitteistöä.
2. Puollamme linjauksia ohjelmistolupamenettelyn keventämisestä, televisio- ja radiotoimintaan käytettävien taajuuksien jakamisesta vertailevalla menettelyllä ja Viestintäviraston oikeudesta määrätä tukku tuotteille enimmäishinta.
3. Markkinoilla tapahtuvien nopeiden muutosten vuoksi verkkotoimilupien ja ohjelmistotoimilupien myöntäminen ja hakuprosessien aikataulut tulisi sovittaa yhteen siten, että katsojille ja kuulijoille voitaisiin turvata mahdollisimman laaja ja monipuolinen sisältötarjonta.
4. Televisio- ja radio-ohjelmistojen laajakaistajakelu avoimessa internetissä tulisi mahdollistaa erillisellä säännöksellä.
5. Verkkoneutraliteettia koskevaa säännösehdotusta tulisi mielestämme kehittää vahvemmaksi turvaamaan paremmin sananvapauden toteutumista ja kilpailuneutraliteettia. Viestintävirastolle tulisi antaa oikeus puuttua liittymäoperaattorin omien palvelujen suosimiseen ja hintadiskriminointiin.
6. Mainonnan määritelmään on perusteluissa tehty lisäys, joka koskee asian tai aatteen edistämistä. Tämä lisäys yhdessä mainosajan rajoittamista koskevien säännösten kanssa merkitsee uutta, sananvapauden ydinalueella kohdistuvaa perusoikeusrajoitusta. Tällaista rajoitusta ei voi säätää perusteluilla eivätkä perusoikeuksien yleiset rajoittamisedellytykset muutoinkaan täyty. Lisäys asian tai aatteen edistämisestä tulisi poistaa perusteluista.
7. Liitto esittää, että tietoyhteiskuntakaaren tavoitteisiin sisällytetään ehdotettua selkeämmin televisio- ja radiotoiminnan harjoittamisen edistäminen. Tietoyhteiskuntakaaren tavoitteet on otettava huomioon useiden kaareen sisältyvien säännösten soveltamisessa.

8. Useiden lakien yhdistäminen samaan kaareen merkitsee lukuisten säännösviittausten pykälänumeroinnin uudistamista. Kiinnitämme jäljempänä lausunnossa huomiota niihin viittauksiin, jotka näyttäisivät vielä edellyttävän tarkistamista.

Ehdotuksen ydinsisältö

Tietoyhteiskuntakaareen kootaan sähköistä viestintää koskeva sääntely kahdeksasta erillislaista. Tietoyhteiskuntakaarella kumotaan viestintämarkkinalaki, sähköisen viestinnän tietosuojalaki, laki radiotaajuuksista ja telelaitteista, laki televisio- ja radiotoiminnasta, verkkotunnuslaki, laki eräiden suojauksen purkujärjestelmien kieltämisestä, laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista ja laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta.

Lakien teknisen yhteenliittämisen ohella tietoyhteiskuntakaareessa toteutetaan myös sisällöllisiä muutoksia. Media-alan kannalta keskeisimmät muutokset liittyvät toimilupajärjestelmään, huomattavan markkinavoiman sääntelyyn ja säänneltyjen tukku tuotteiden enimmäishintaan sekä verkkoneutraliteettiin. Televisio- ja radiotoimintaan käytettävät radiotaajuudet jaettaisiin edelleen vertailevalla menettelyllä eikä niihin sovellettaisi taajuushuutokauppoja.

Tietoyhteiskuntakaaren tavoitteet (I:1)

Tietoyhteiskuntakaaren 1 §:ään on kirjattu lain tavoitteet. Kirjaus vastaa pääosin viestintämarkkinalain ja radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain tavoitesäännöksiä.

Liitto esittää, että tietoyhteiskuntakaaren tavoitteeksi kirjataan ehdotettua selkeämmin myös televisio- ja radiotoiminnan harjoittamisen edistäminen. Tämä tavoite on kirjattu voimassa olevaan lakiin televisio- ja radiotoiminnasta ja kyseinen laki on sisällytetty osaksi tietoyhteiskuntakaarta.

Tietoyhteiskuntakaaren tavoitteet on otettava huomioon myönnettäessä verkkotoimilupia (9 §) sekä ohjelmistotoimilupia televisiotoimintaan (24 §) ja analogiseen radiotoimintaan (35 §). Lain tavoitteilla on yleisemminkin merkitystä siihen sisältyvien säännösten tulkinnassa.

Pidämme lisäystä televisio- ja radiotoiminnan harjoittamisen edistämisestä välttämättömänä viestintämarkkinoiden eri toimijoiden tasapuolisen kohtelun kannalta. Jos tavoitepykälään kirjattu ”sähköisen viestinnän palvelujen tarjonnan ja käytön edistäminen” pitää sisällään televisio- ja radiotoiminnan harjoittamisen, tämän asian selkeyttäminen vähintäänkin säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi tarpeen. Sähköistä viestintää ja sähköisen viestinnän palveluita ei ole määritelty 2 §:ssä.

Määritelmät (I:1)

Mainonnan määritelmän yksityiskohtaisten perustelujen mukaan mainontana pidetään tuotteiden tai palveluiden lisäksi myös asian tai aatteen edistämistä. Tämä perustelumaininta tulisi poistaa perusteluista. Perustelujen kautta tapahtuva mainonnan käsitteen laajentaminen yhdistettynä mainosajan rajoittamista koskeviin säännöksiin 212 ja 213 §:ssä merkitsee uutta, sananvapauden ydinalueelle kohdistuvaa perusoikeuden rajoitusta. Ehdotus ei tältä osin täytä

perusoikeuksien rajoittamiselle asetettuja yleisiä edellytyksiä, kuten laillisuus- ja suhteellisuusperiaatetta.

Viestintäpalvelu ehdotetaan määriteltäväksi palveluksi, joka muodostuu kokonaan tai pääosin viestien siirtämisestä tai tarjolla pitämisestä viestintäverkossa mukaan lukien siirto- ja lähetykset joukkoviestintäverkossa. Perustelujen mukaan tavoitteena on luopua voimassa olevan viestintämarkkinalain termeistä jakelu ja tarjolla pitäminen ja siirtyä käyttämään puitedirektiivin mukaista ilmausta siirtopalvelu. Määritelmään on kuitenkin jäänyt ilmaus tarjolla pitämisestä ja esitämme sen poistamista, jotta säännöksen teksti ja perustelut olisivat linjassa.

Ilmoituksenvarainen toiminta ja verkkotoimilupa (II:1 ja II:2)

Liitto puoltaa tilausohjelmajärjestelmän ja maksutelevisiopalvelujen tarjoamisen saattamista ilmoituksenvaraiseksi toiminnaksi (3 §). Kannatamme myös uutta säännöstä siitä, että Viestintävirasto pitää julkista luetteloa ilmoituksista (4 §). Ehdotetut muutokset parantavat tiedonsaantia ja antavat nykyistä tarkemman kuvan toimialan kehityksestä.

Puollamme vahvasti verkkotoimilupien myöntämistä vertailevalla menettelyllä televisio- ja radiotoimintaan käytettävillä taajuuksilla (9 §). Taajuuksien myöntäminen huutokauppanäytelyllä lisäisi ennakoimattomasti televisio- ja radiotoiminnan kustannuksia tilanteissa, jossa median murros ja taloudellinen taantuma asettavat haasteita toiminnan kannattavuudelle ja erityisesti kotimaisten ohjelmasisältöjen hankinnalle.

Verkkotoimilupa voidaan ehdotuksen mukaan liittää ehtoja, jotka koskevat toimiluvan haltijan velvollisuutta poistaa toiminnastaan muulle määräysten mukaiselle radioviestinnälle aiheutuvat häiriöt (15 §). Toimilupaehdot voivat koskeva myös häiriöiden poistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista. Pidämme ehdotettua säännöstä tärkeänä, jotta kuluttajille voidaan taata mahdollisimman häiriötön televisio- ja radiolähetysten vastaanotto.

Valtioneuvoston on ehdotetun 15 §:n 5 momentin mukaan huolehdittava toimilupaehdoilla siitä, että "Yleisradio Oy sekä tämän luvun 17 §:ssä ja yleisradiotoiminnasta annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 117/1993) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ohjelmistoluovanhaltijoiden saavat käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin. Valtioneuvoston on edellä mainituilla toimilupaehdoilla huolehdittava siitä, että mainitut televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat saavat kaikissa tilanteissa käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin".

Siteerattua 15 § n 5 momenttia koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan lyhyesti, että 5 momentti vastaa viestintämarkkinalain 10 §:n 3 momenttia. Lakiehdotuksessa oleva viittaus "tämän luvun 17 §:ään" on ilmeisen virheellinen, koska viitattu 17 § koskee verkkotoimilupien siirtämistä. Yksityiskohtaisten perustelujen valossa viittauksen kohteena olevien säännösten tulisi olla "3 luvun 21 § ja 4 luvun 33", jotka koskevat ohjelmistotoimilupaa edellyttävää digitaalista televisio- ja radiotoimintaa sekä ohjelmistotoimilupaa edellyttävää analogista radiotoimintaa.

Korostamme, että sananvapauden ja viestinnän moniarvoisuuden kannalta on tärkeää, että televisio- ja radiotoimintaan osoitettua verkkokapasiteettia on julkisen palvelun ohella riittävästi myös yksityisten toimijoiden käytettävissä.

Markkinoiden nopeasta muutoksesta johtuen verkkotoimilupien ja ohjelmistotoimilupien myöntäminen ja hakuprosessien aikataulutusta tulisi sovittaa yhteen siten, että katsojille ja kuulijoille voitaisiin turvata mahdollisimman laaja ja monipuolinen sisältötarjonta

Ohjelmistotoimilupa digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan (II:3)

Viestinnän Keskusliitto pitää erittäin myönteisenä ohjelmistotoimilupamenettelyn keventämistä siten, että ohjelmistoluvat myöntää lähtökohtaisesti Viestintävirasto sidotulla harkinnalla. Valtioneuvosto myöntäisi ohjelmistoluvat tarkoituksenmukaisuusharkintaa käyttäen vain kahdessa tilanteessa: kun radiotaajuuksista on niukkuutta tai kun luvan myöntämisellä on huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Sananvapauden toteutumisen kannalta lupamenettelyn keventäminen on kannatettava kehityssuunta.

Toteamme tyydytyksellä, että esitysluonnoksessa on otettu huomioon hankkeen aikaisemmassa vaiheessa esittämämme kommentit

- hakemusten täydentämisestä suunniteltua ohjelmistoa koskevilla tiedoilla, kun hakemukset siirretään Viestintävirastosta valtioneuvoston käsittelyyn sekä
- ohjelmistojen sisältöä koskevien toimilupaehtojen rajaamisesta vain ohjelmistojen monipuolisuuden ja yleisön erityisryhmien tarpeiden turvaamisen kannalta välttämättömiin ehtoihin.

Siirtymä T1-standardista T2-standardiin tulisi tehdä markkinoiden kehityksen kannalta optimaalisessa vaiheessa. Jotta eri toimijat pystyisivät ennakoimaan toimintaansa mahdollisimman hyvin, T2-siirtymästä tulisi valmistella yksityiskohtainen suunnitelma.

Yleisen edun televisiotoiminnan lähetysten on ehdotuksen mukaan oltava vapaasti vastaanotettavissa (25 §:n 3 momentti). Jos yleisen edun kanavan ohjelmistoa lähetään rinnakkain eri lähetysstandardeilla, ohjelmisto tulisi katsoa vapaasti vastaanotettavaksi, vaikka rinnakkainen lähetys välitettäisiin maksullisena. Tämä seikka tulisi mielestämme kirjata selvyuden vuoksi perusteluihin. Lähetyskustannukset rinnakkaisista lähetyksistä ovat niin merkittävät, että televisioyhtiöt tuskin pystyvät niitä yksin kantamaan.

Lakiehdotuksen mukaan valtioneuvoston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa yleisen edun televisiotoimintaan hakijalle, joka täyttää parhaiten 2 momentissa ja 24 §:n 5 momentissa säädetyt edellytykset (25 §:n 6 momentti). Viittaus 2 momenttiin lienee tarkoitettu viittaukseksi 1 momenttiin, joka koskee sananvapauden, moniarvoisen viestinnän ja televisiotarjonnan monipuolisuuden turvaamista.

Ehdotetun 25 §:n 7 momentin mukaan yleisen edun ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää kirjanpitolaissa tarkoitettua konsernista vain yhdelle yritykselle. Perusteena on ohjelmistotoiminnan keskittymisen estäminen ja sisältöjen monipuolisuus. Yleisen edun ohjelmistokanavat saavat säännöksen 8 momentin nojalla tarvitsemansa määrän maanpäällisen televisioverkon lähetyskapasiteettia kanavanipusta, johon ei kohdistu markkinaehtoisia taajuusmaksuja. Ehdotettu konsernirajaus on mielestämme hyväksyttävä ensisijaisesti yritysten tasapuolisten kilpailuedellytysten kannalta. Ohjelmistojen monipuolisuus ei sen sijaan ole riippuvainen toiminnan keskittymisestä, sillä vahvat resurssit omaavilla toimijoilla on yleensä parhaat mahdollisuudet huolehtia laadukkaiden ja monipuolisten ohjelmistojen tarjoamisesta.

Puollamme siis ehdotuksen sisältöä, mutta eri perusteilla kuin mitä esitysluonnoksessa on tuotu esiin.

Ohjelmistotoimilupa analogiseen radiotoimintaan (II:4)

Liitto kannattaa analogista radiotoimintaa koskevan ohjelmistolupamenettelyn keventämistä ja yksinkertaistamista vastaavin sananvapauserustein kuin digitaalisten ohjelmistotoimilupien osalta.

Radiotoimintaa saisi 33 §:n mukaan harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa enintään kolmen kuukauden ajan. Myös vähäinen radiotoiminta rajatulla alueella olisi sallittua ilman toimilupaa. Pidämme näitä rajoituksia onnistuneina. Lisäksi kannatamme 213 §:ssä esitettyä kaupallisen viestinnän kieltoa radiotoiminnassa, jota harjoitetaan ilman analogisen radiotoiminnan ohjelmistolupaa.

Lakiteknisenä huomautuksena toteamme, että 33 §:n perusteluissa viittaus 213 §:ään on kirjoitettu virheellisesti viittaukseksi sijoittamisen valvontaa koskevaan 231 §:ään.

Ehdotetun 34 §:n mukaan Viestintäviraston on ilmoitettava määräajasta, jonka kuluessa toimilupahakemus on jätettävä virastoon. Esitämme, että tämän määräajan vähimmäispituus säädettäisiin laissa ja että se olisi vähintään kaksi kuukautta ohjelmistotoimilupien hakemista koskevan Viestintäviraston ilmoituksen julkaisemisesta.

Hakemuksen täydentämiseen käytettävissä oleva määräaika on ehdotuksen mukaan kaksi viikkoa. Kohtuullinen, mutta silti prosessin etenemisen kannalta riittävän lyhyt määräaika olisi näkemyksemme mukaan kuukausi (35 §:n 3 momentti).

Ohjelmistotoimiluvat myönnetään ehdotuksen 36 §:n mukaan määräajaksi, pääsääntöisesti 10 vuodeksi. Määre pääsääntöisyydestä on mielestämme parempi kuin aiemmassa pykäläluonnoksessa käytetty ilmaisu ”enintään” 10 vuodeksi. Toimilupakauden tulisi voida olla 10 vuotta lyhyempi vain erittäin painavasta syystä.

Käyttöoikeus ja yhteenliittäminen (III:3 ja4)

Kuluttajien mahdollisuus vastaanottaa monipuolisia ja moniarvoisia televisio- ja radiosisältöjä avoimen internetin kautta on keskeinen osa tietoyhteiskuntaa. Erilaisten teknisten ja lainsäädännöllisten ratkaisujen tulisi tukea tätä päämäärää. Ohjelmistojen laajakaistajakeluun ei tulisi synnyttää teleoperaattorikohtaisia alueellisia monopoleja, vaan yhdysliikenteen toimiminen eri operaattorien verkkojen välillä tulisi varmistaa kuluttajien katselu- ja kuuntelumahdollisuuksien turvaamiseksi.

Käsityksemme mukaan lähettäjäyritysten ja teleoperaattoreiden välisissä neuvotteluissa ratkaisuja ei ole saatu aikaan. Esitämme, että tietoyhteiskuntakaaren jatkovalmistelussa operaattoreiden velvollisuus mahdollistaa lähetysten yhtäaikainen vastaanotto avoimessa internetissä toteutettaisiin erillisellä säännöksellä seuraavasti:

”Internetliittymiä tarjoava teleyritys on velvollinen tarjoamaan audio- ja audiovisuaalisille sisällöille kulloinkin käytössä olevien teknisten ratkaisujen

puitteissa sellaisia internetliikenne- ja muita palveluja, joiden avulla kaikki langattomien ja kiinteiden internetliittymien käyttäjät voivat yhtäaikaaisesti vastaanottaa näitä sisältöjä. Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarjottavien internetliikenne- ja muiden palvelujen teknisestä toteutustavasta, jotta internetliittymien käyttäjät voivat mahdollisimman laajasti ja helppokäyttöisesti vastaanottaa näitä sisältöjä.”

Säännöksen ohella olisi lisäksi tarpeen täydentää yhteenliittämisvelvollisuutta koskevien 60 §:n 2 momentin ja 61 §:n 2 momentin perusteluja multicastingia koskevalla maininnalla.

Hinnoittelun osalta tuemme ehdotettua huomattavan markkinavoiman sääntelyn tehostamista. Kannatamme erityisesti Viestintävirastolle myönnettävää oikeutta asettaa etukäteen enimmäishinta säännellyille tukku tuotteille (70 §). Televisio- ja radioryritysten toiminnan ennakoitavuuden ja ohjelmistojen laajan kuluttajatarjonnan kannalta on tärkeää, etteivät verkkopalveluja tarjoavat teleyritykset hinnoitele tuotteitaan kohtuuttomalle tai haitalliselle tasolle.

Verkkoneutraliteetti (V:1)

Liitto kannattaa mahdollisimman vahvaa verkkoneutraliteetin sääntelyä. Ehdotuksessa käyttäjän oikeudesta valita internetin palvelujen tarjoaja on kysymys keskeisestä sananvapautta tietoverkossa turvaavasta säännöksestä (110 §).

Sekä viestejä levittävän että niitä vastaanottavan mahdollisuus käyttää perustuslain 12 §:ään perustuvia oikeuksiaan tietoverkossa edellyttää korkeaa verkkoneutraliteetin tasoa. Verkkoyhteyden supistaminen palvelupakettiratkaisuin kaventaa tehokkaasti mahdollisuuksia yhtäältä vastaanottaa moniarvoista viestintää ja toisaalta hankkia yleisöä viesteille ja sisältöpalveluille. Verrattuna esimerkiksi esityksen perusoikeusvaikutuksia käsittelevässä osassa tarkasteltuun laitteen irrottamiseen häiriötapauksessa (s. 215 – 216) verkkoneutraliteetin puute on merkittävästi suurempi tosiasiallinen sananvapauriski. Huolehtimalla verkkoneutraliteetista valtio täyttää sananvapauden osalta perusoikeuksien positiivista turvaamisvelvollisuutta.

Säännösehdotus käyttäjän oikeudesta valita internetin palvelujen tarjoaja ei ole täysin onnistunut. Mielestämme ei ole riittävää eikä tarjontamonopolin tilanteessa edes mahdollista, että käyttäjä voi valita haluamansa internetpalvelun tarjoajan. Verkkoneutraliteetissa on kyse oikeudesta valita jo valitun liittymän kautta verkossa tarjolla olevia palveluja, kuten sananvapauden kannalta keskeisiä sisältöpalveluja. Viestin lähettäjän ja vastaanottajan on voitava tavoittaa toisensa ilman tietoverkkoa kontrolloivan välittäjän asettamia rajoituksia.

Ehdotetun verkkoneutraliteettisäännöksen mukaan internetyhteyspalvelun tarjoaja saa rajoittaa sopimusperusteisesti käyttäjän mahdollisuutta käyttää internetin palveluja tuotteistamalla tarjottavien palvelujen laadun, ominaisuudet ja tiedonsiirtonopeuden vaihteluvälin (110 §:n 1 momentti). Nämä rajoitukset eivät saa estää tilaajan mahdollisuutta käyttää haluamiaan sovelluksia ja palveluja eivätkä hidastaa kohtuuttomasti internetyhteyspalvelun liikennettä (110 §:n 3 momentti). Mainittuja esteitä tai hidasteita arvioitaessa otetaan huomioon tilaajan saatavilla oleva markkinoiden kokonaistarjonta, ei yksittäistä internetliittymää (110 §:n 6 momentti ja sen yksityiskohtaiset perustelut). Ehdotettu säännös ei nähdäksemme estä operaattoria suosimasta omia palvelujaan hinnoittelun avulla tai muulla tavoin. Viestintävirastolla ei olisi mahdollisuutta puuttua tällaiseen diskriminointiin.

Kilpailuneutraliteetilla on tärkeä merkitys kuluttajien valinnanvapauden toteutumisessa. Esitämme, että säännöstä täydennettäisiin jatkovalmistelussa siten, että liittymäoperaattorin omien palvelujen suosiminen kiellettäisiin ja Viestintävirastolle annettaisiin mahdollisuudet puuttua kiellon rikkomiseen.

Välitystietojen käsittely väärinkäytötapauksissa (VI:1)

Lakiehdotus merkitsee ns. Lex Nokian kumoamista. Siirtyminen yrityssalaisuusvuotojen selvittämisessä yhteisötilaajan käsittelyoikeudesta esitutkintaviranomaisten laajempiin mahdollisuuksiin käyttää televalvontaa (s. 51 – 52 ja 138 – 139) voi joissakin tilanteissa mahdollistaa toimituksellisen lähdesuojan kiertämisen ja sikäli kaventaa sananvapautta. Liitto on kuitenkin samaa mieltä siitä, että pakkokeinolain 1.1.2014 voimaan tuleva muutos tekee erityissäännöksen yhteisötilaajan omista selvittämismahdollisuuksista tietoyhteiskuntakaaressa tarpeettomaksi.

Audiovisuaalisten palvelujen ja radiotoiminnan sääntely (VIII:1)

Audiovisuaalisen sisältöpalvelun tarjoajan sijoittautumista koskevan 197 §:n 2 momentin mukaan tarkemmat säännökset tilanteista, joissa tarjoaja on sijoittautunut Suomeen, annetaan valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevan sääntelyn mukaan nämä säännökset on sisällytetty lakiin. Muutosta perustellaan sijoittautumistilanteiden harvinaisuudella.

Pidämme ehdotettua muutosta perusteltuna sääntelyn keventämisen ja joustavuuden näkökulmasta. Esitämme kuitenkin säännöksen perusteluihin lisättäväksi maininnan siitä, että valtioneuvoston asetusta annettaessa tavoitteina pidetään tasapuolisten kilpailuedellytysten luomista suomalaiset tavoittavien audiovisuaalisten sisältöpalvelujen tarjonnassa ja moniarvoisen kotimaisen sisältötarjonnan edistämistä ja turvaamista.

Ohjelmien tekstitysvelvoitteita esitetään 201 §:ssä laajennettavaksi lastenohjelmiin. Vaatimus ei perustelujen mukaan nostaisi olennaisesti kaupallisten toimijoiden kokonaiskustannuksia. Televisiotoiminta on ahtaalla mediamurroksen ja voimakkaasti koventuneen kansainvälisen kilpailun puristuksessa. Talouden taantumassa mainostajat ovat leikanneet panostuksiaan televisiomainontaan. Tässä tilanteessa toimialaa ei pidä rasittaa pakollisilla kustannusten lisäyksillä. Esitämme, ettei ehdotettua muutosta toteuteta.

Kaupallinen viestintä (VIII:2)

Kaupallisen viestinnän yleisiä periaatteita koskevan 204 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa olevat viittaukset voimassa olevaan televisio- ja radiotoiminnasta annettuun lakiin tulisi tarkistaa – pykäläviittaukset vaikuttavat virheellisiltä. Säännökseen on myös sisällytetty tarpeeton lisäys radio-ohjelmista. Radiomainonnan erottamista ja rajoituksia koskee ehdotuksen 213 §, joten päällekkäinen maininta radio-ohjelmista 204 §:ssä tulisi poistaa.

Ehdotettu 207 § eräiden tuotteiden markkinoinnista sisältää viittaukset tupakkalakiin, alkoholilakiin ja lääkelakiin. Vaikka säännös on sinänsä lakiteknisesti korrekti ja vastaa voimassa olevaa sääntelyä, esitämme sen poistamista tietoyhteiskuntakaaresta. Jo pelkkä

viittaussäännöksen olemassa olo on luonut paineita esimerkiksi alkoholia koskevien televisiomainonnan rajoitusten laajentamiselle muihin viestimiin. Mediatoimialan rahoitus pohjan kaventamiselle ei mielestämme ole perusteita. Säännöksen poistaminen myös keventäisi osaltaan tietoyhteiskuntakaaren säännösmassaa.

Ehdotetussa 213 §:ssä radiomainosten lähetyssaika on rajattu 10 prosenttiin päivittäisestä lähetyksajasta. Säännös on kansallinen, toisin kuin vastaava televisiomainosten aikarajoitus. Esitämme rajoituksen poistamista tarpeettomana sekä sananvapautta ja elinkeinovapautta suhteettomasti rajoittavana. Mainosten määrä rajautuu käytännössä sopivaksi markkinaehtoisesti, kuuntelijoilta saatavan palautteen perusteella. Jos kuuntelijat pitävät mainosten määrää tietyllä kanavalla liiallisena, heillä on mahdollisuus reagoida asiaan nopeasti vaihtamalla kanavaa tai lopettamalla kuuntelu.

Puollamme 213 §:n 3 momentin säännöstä kaupallisen viestinnän kiellosta radiotoiminnassa, jota harjoitetaan ilman toimilupaa.

Televisio-ohjelmien siirtovelvoite (VIII:3)

Televisio-ohjelmien siirtovelvoitetta koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi. Siirtovelvoite koskisi sellaisia yleisen edun mukaisia, valtakunnallisen ohjelmistoluvan nojalla lähetettäviä televisio-ohjelmistoja, jotka ovat vastaanotettavissa verkon sijaintikunnassa.

Viestinnän Keskusliitto kannattaa ehdotettua lisäystä verkon sijaintikunnasta. Lähettäjäryityksen mainostaja-asiakkaiden kannalta on olennaista, että alueellinen mainonta on vastaanotettavissa kaapeliverkoissa samalla tavoin kuin kyseisen alueen maanpäällisessä verkossa.

Puollamme myös ehdotusta siitä, että siirtovelvoitetta koskevan sääntelyn lakiin sidotusta määräaikaaisuudesta luovutaan. Tämä tuo joustavuutta siirtovelvoitteen ajoittaiseen tarkasteluun.

Muita yksityiskohtaisia kommentteja

279 §. *Markkinaehtoista taajuusmaksua* koskevan pykälän 3 momentin mukaan teleyrityksille ja niitä edustaville tahoille on varattava tilaisuus esittää näkemyksensä valtioneuvoston asetuksesta, jolla säädetään markkinaehtoisen taajuusmaksun määrästä. Perustelujen mukaan kuulemisvelvoite koskee teleyritysten ja niitä edustavien tahojen ohella myös televisiotoiminnan harjoittajia ja näitä edustavia tahoja. Esitämme säännökseen lisättäväksi perustelujen mukaisesti televisiotoiminnan harjoittajat ja näitä edustavat tahot. Toimijoiden yhdenvertainen kohtelu kuulemisessa on tärkeää.

341 §. *Lain voimaantulosäännöksestä*, jossa on lueteltu tietoyhteiskuntakaarella kumottavat lait, puuttuu laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta.

Viestinnän Keskusliitto ry

Valtteri Niiranen
toimitusjohtaja

Viestinnän Keskusliitto on joukkoviestintäalan ja graafisen teollisuuden kattojärjestö, joka edistää toimialan yleisiä toimintaedellytyksiä tavoitteenaan turvata monipuoliset viestintäpalvelut suomalaisille. Viestinnän Keskusliitto edustaa noin 800 yritystä ja yhteisöä, jotka työllistävät noin 25.000 henkilöä. Edustettujen yritysten osuus joukkoviestintämarkkinoista on noin 80 %. Keskusliiton jäseniä ovat Aikakauslehtien Liitto, Graafinen Teollisuus, Sanomalehtien Liitto, Suomen Kustannusyhdistys, RadioMedia sekä televisioalan yritykset MTV MEDIA ja Nelonen Media.

Lisätietoja lausuntoon liittyen antavat tarvittaessa:

Valtteri Niiranen
toimitusjohtaja
valtteri.niiranen@vkl.fi
puhelin 09 2287 7217
matkapuhelin 0400 245 008

Satu Kangas
johtaja, lakiasiat ja viestintäpolitiikka
satu.kangas@vkl.fi
puhelin 09 2287 7305
matkapuhelin 050 433 7250